

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Monstris Et Monstrosis, Qvam Mirabilis, Bonvs, Et
Ivstvs, In Mvndo Administrando, Sit Devs, Monstrantibvs**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1647

Capvt VII. Secunda moralis monstrorum causa, vt sit pœna hominum ob
scelera plectendorum. Et qui, aut cur aliqua capitis parte aut toto Capite
monstroso nati sint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51168](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51168)

CAPVT VII.

Secunda moralis Monstrorum caussa, ut sint pœna hominum, ob scelera plectendorum. Et qui, aut cur aliqua capitis parte, aut toto capite monstroso nati sint?

§. I.

Monstra esse iustitiæ diuina monumenta.

Sufficeret, ut Monstra sint, si signa sunt, nunc etiam sæpe sunt supplicia. Neq; enim tantum per illa monet, sed etiam plectit Deus vel ipsos monstrosos, vel parentes, vel magistratus, aut etiam totam communitatē monstrorum. Et quidem varijs modis, ob varia peccatorum genera, quorum acerbitas, diuinam vincit bonitatem, quam facit iustissimè in iram deflectere. Vnde, sicut ceteræ creaturæ sunt potentiæ, ita monstra sunt iustitiæ monumenta. Et vel Ethnicus author Plotinus scripsit; ipsam mundi artificem rationem, malis, postquam facta sunt, opportunè admodum uti solere, id autem maxime potestatis est, malis etiam bene uti valere. Imò monstra ipsa potest esse iubere,

Plotin.
l. 3. enn.
2. c. 18.

Q quia

quia non sunt mala moris, sed naturæ, & quidem naturæ particularis duntaxat, ac talia, vt sint quoddam bonum totius vniuersi. Bonum enim est Vniuersi, vt in eo iniustitia locū habeat, sine qua omnia fuscq; deque verterentur. Quod quoniam, præter Plotinum, etiam alij, apud gentes agnouerunt, factum est, vt Poëtæ quoq; ipsi tot fingerent monstra, in quæ homines pœna dignos, vel ob alios plectendos, mutatos cecinerunt. Hinc Actæon in ceruū, Iphigenia in ceruam; Scylla, Aglauros, Daphnis, Anaxarate, Niobe, Aconteus, Atlas, Lycas, Olenus, Proetus, in Saxa; Lycaon in lupum, Achelous in taurum, Æfacus in mergum, Antigone in ciconiā, Atalanta in leænam; Arachne in araneam, Alcithoë in vespertilionem, Diana in felleum, Cadmus in anguem, alijque in alias formas monstruosissima metamorphosi feruntur conuersi. Ita enim vnus curiositas, alterius crudelitas, tertij impietas, & alia crimina aliorum castigata significabantur.

§. II.

Uisionibus Deus docuit, monstra esse in pœnam peccatorum.

Quod

Quod isti carminibus suis expresserunt, alteri in somno est demonstratum, teste Cedreno, cuius hæc sunt. *Antequam, tempore Michaëlis Paphlagonis Imp. calamitates multis prodigijs significata regno Orientis acciderent, cuidam de ministris Episcopi in somnium oblatum fuit, prorsus rem ipsam representans. Visus erat sibi videre Eunuchum, albis vestimentis indutum, formam effulgente, qui tribus ipsi saccis apposis ordine eos iubere- tur aperire, & euacuare. Cumq; id faceret, è primo vim serpentum, viperarum, & scor- pionum erupisse. Ex altero rubetas, aspides, basiliscos, cerastas, & alias venenatas bestias. Ex tertio cantharides, culices, vespas, aliaq; aculeata animalia. Cum ad hoc spectaculum obmutuisset, virum illum dixisse: Hæc vobis accident, ob violata Dei mandata, & impium facinus in Rom. Imperatorem eiusq; conu- gem perpetratum. Hac igitur virulentissi- marum bestiarum mixtura & moneri mor- tales, & puniri monstratum est. Quem- admodum & olim D. Ioanni, qui & ipse vidit de ore draconis, & de ore bestie, & de ore* Apoc. 16. 13. *pseudoprophete spiritus tres immundos in mo- dum ranarum, in quibus plage significaban- tur, erumpere. Sed nihil vilis aut somnijs*

Q 2 necesse

necesse est probare, cum exempla suppetant docentia à capite vsque ad calcem siue particulatim & membratim, siue vniuersim & per omne corpus, delinquentes aliquos monstrositate plexos esse ac deformatos.

§. III.

Ob peccata, homines decaluari.

A capite incipiamus in quo summum decus capilli, quos legimus aliquando in superbiæ pœnam rufatos, aliquando in iuuenilis petulantia castigationem canos extemplò factos, aliquando omnino, velut arborum folia, vento difflatos esse. Aptè hîc apponi potest, quod in Societatis nostræ historia legitur. *Mulier erat supra ceteras flauo rutiloq; crine decora; qua crinium specie, cum nimium sibi placeret & plauderet, cœnobij nomen horrebat, ne cogere-
retur id aliquando decus tonsori immitti committere. Monuit eam Cornelius Societatis Iesu, si crines illos pluris quàm Deum faceret, caueret, ne in eis crinibus, quos tantum diligeret, pœnas daret. Diebus interpositis non ita multis, sentit Patrem verissimum fuisse vatem, laborare ex capite cœpit, totaq; illa pulchritudo capilli morbo urgente defluere. Ergo ne caluitij
pulchri-*

Hist. Soc.
to. 3. An.
1552.

pulchritudinem, euulsis ad unum crinibus ostentaret, necessitatem in virtutem vertit, cœnobijq; sese latebris, quod antè sic horruit, occultauit. Monstruosa hæc caluities & pœna fuit, & medicina; supplicium & beneficium. Neque enim, qui dixit: *Vestri capilli capitis omnes numerati sunt*, itemque *capillus de capite vestro non perhibet*, sine causa non solum capillum vnum, sed & omnes huic abstulit. *Decaluet Dominus verticem filiarum Sion, & Dominus crinem earum nudabit*, dixit minitans Propheta. Sic superbia crinium tollitur, & cincinnis supra caput ædificatis, instar Iunoniæ auis incedentes ad modestiam rediguntur. Ut enim pavo cristas erigere non potest, quas amisit, ita nec femina ornare capillos, quibus est spoliata. Et spoliata est supra dicta puella, vt virginitate ornata maneret. Ita præmium ipsa caluitie meruit, quæ fortasse meruisset infernum, si alios retribus illis illaqueasset, quorum fortasse non nemo dicturus fuisset, *vulnerasti cor meum in vno oculorum tuorum, & in vno crine colli tui*. Quàm vtile est, sic deformari, vt placeas Deo? quàm lucrosa mutatio, si dicatur comtulo adolescenti,

Matthi.
10. 3.

Luc. 21.
18.

Isa. 3. 17.

Cant. 4. 9.

aut puellæ mundum vanitatesq; deferenti,
 & in claustrū Deo consecratarum transe-
 unti: *Et erit pro suavi odore fœtor, & pro*
zona funiculus, & pro crispanti crine calui-
tium, & pro fascia pectorali cilicium? Si enim,
 vt aliquando Magdalena, crinium super-
 bia peccare possunt mortales; possunt,
 etiam eorundem vel squalore, vel cinera-
 tione, neglectuq;e, aut sacro vsu ad Chri-
 sti pedes tergendos conuerso, Deum pla-
 care; maximè autem, si non in Cenchris,
 sed in monasterijs, ad Numinis honorem,
 æternamq; suam seruitutem tondeantur.
 Nam huius quoq; rei suum præmium esse,
 Ezechiel nos docet, apud quem Deus ita
 loquitur: *Fili hominis, Nabuchodonosor rex*
Babylonis seruire fecit exercitum suum ser-
uitute magna aduersus Tyrum: omne caput
decaluatum, & omnis humerus depilatus est:
& merces non est reddita ei, neque exercitui
eius, de Tyro, pro seruitute, qua seruiuit
mibi aduersus eam. Nimirum ob pondus ga-
 leæ & loricæ fuerat *militum caput decalua-*
sum & humerus depilatus, & militum re-
 gis Babylonis, quorum opera Deus vsus
 erat ad plectendam impietatem. Quòd si
 igitur militum caluitia præmijs ac mer-
 cede

Isa. 3. 24.

Luc. 7. 38.

Ezech,
29. 18.

cede digna videbantur Deo; quanto præ-
mijs ac mercede digniores erunt, quos
non galeæ & lorice prementes inuitos
decaluant; sed qui cæsariem suam spon-
te non Apollini, aut Æsculapio, sed ve-
ro Numini consecrauerunt? Tantò autem
evidentius fuit beneficium in supra dicta
puella, quòd non illam tonsor, sed Deus
caluam fecit, ne ijs implexa capillis im-
plicataq; velut olim Absalom arbori, ipsa
vanitati adhæreret. Pariter itaq; caluitie
punita est, & sanata. Quid conquerimini,
vetuli, vetulæque, quando vos senectus
depilat, si iuuenibus prodest comarum
priuatio, quæ etsi eos deformes, tamen
pios facit? Illos pro monstris habetote,
quibus non iam manus rixantium, aut
iratæ vxores, totos capillorum manipu-
los à capite reuellunt, sed quos insana li-
bido, infectus intemperantia sanguis, lues
Gallica, & infames causæ crines exuunt;
vt galericulos, & fictitias atq; aliunde mu-
tuatas comas gestare cogantur. Immo qui
sibimet ipsis, non iam præ ira atque fu-
rore, sed præ superbia pilos radicitus ex-
tirpant. Multi enim viri, multæ feminæ,
vt senium dissimulent, & floridiorem æ-

2. Reg. 18.
10.

tatem mentiantur, crines canescere incipientes non tolerant, sed forficulis vellunt; alijsq; & alijs canis subnascentibus, adeò verticem suum depopulantur, vt tam glaber sit, atque manus illorum. Quis eiusmodi monstrorum caussa est? Nonne ipsi? qui oculos quidē hominum fallere possunt, nunquam tamen mortem decipient, quamuis oculis carentem. Propter eiusmodi superbiam, Redemptor noster peculiare est illud passus. vt per ludibrium crines illi vellerentur, & olim exprobratione grauissima dicturus sit: *Corpus meum dedi percutientibus, & genas meas vellentibus; faciem meam non auerti ab increpantibus, & conspuentibus in me.* O quàm in diuino cōspectu formosi sunt, qui sic deformantur, quosq; non piget imitatione Magdalenzæ

Isa. 50. 6.

Virgil.
l. 12. Æn.

*fœdare in puluere crines
Vibratos calido ferro, myrrhaq; madentes!*

§. IV.

Pili color monstrosè mutatus, & pileus monstrosus in pœnam datus.

Melior est hæc mutatio, quàm si quis ab impexis fordibus ad vnguenta transeat & calamistros. Quemadmodum & satius est,

est, cum Propheta Eliseo caluum vocari, quàm cincinnatum rapi in gehennam.

4. Reg. 2.
23.

Quamquam non caluitie duntaxat legimus homines deformatos, sed ipsa etiam capillorum mutatione, aurea illa flauedine in Æthiopum colorem, velut succino in carbones verso. Verè dixit olim humani generis Reparator: *Non potes unum capillum*

Matth. 5.
36.

album facere aut nigrum. At quod homo non potest, Deus potest, & Sancti diuina virtute petulantem superbiam coërcentes.

Quodam tempore, vt de eo testatur Theodoretus Cyri Episcopus, Nisibitanus ille Iacobus, Præsul virtute ac prodigijs clarus, *venerat in Persidem visurus plantas vere*

Sur. 15.
Iulij.

religionis, & ei quem par erat, cultum exhibiturus, cum is autem fontem transmitteret, puella quadam, qua pannos lauabant, & vestes pedibus emundabant, ne nouum quidem, &

qui decentem præ se ferebat grauitatem, sunt reueritæ habitum: sed exuto pudore & perfri-

ctâ facie, & impudentibus oculis diuinum hominem aspiciebant, neque capita aperientes, neque vestes, quas succinxerant demittentes. Hoc cum agrè tulisset homo Dei, & vellet Dei virtutem in tempore ostendere, vt facto miraculo liberaret ab impietate, fontem quidem

Q 5

est,

234 Cap. VII. Monstra esse à Deo puniente,
est execratus, & fluentum confestim euauit:
puellas quoq; est execratus, & impudentem ea-
rum iuuentutem castigauit, canis ante tem-
pus inductis. Et sermonem factum est conse-
cutum, mutatusq; est nigror pilorum, & si-
miles euaserunt nuper plantatis arboribus, qua
vere circumtecta sunt folijs autumnalibus!
Ea autem cum sic sensissent supplicium (nam
& fontis fluenta effugerant, & sua inuicem
capita intuentes videbant repentinam illam
mutationem) cursu ad urbem contenderunt,
renunciaturae illud quod acciderat. Illi autem
cum occurrissent, & Magnum Iacobum offen-
dissent, rogauerunt, ut iram compesceret, &
supplicium remitteret. Ille autem non diu cun-
ctatus, Domino quidem preces obtulit, flu-
enta autem rursus scatere iussit. Illa verò mox
rursus è suis emanarunt penetrabilibus, iussu
deriuata iussibus. Illi autem cum hoc impe-
trassent, petebant ut filiarum quoq; suarum
crinibus color suus redderetur. Aiunt autem
eam hoc quoque concessisse, requisisse autem
puellas, quæ illam acceperant disciplinam: &
quoniam non venerunt, reliquisse supplicium,
documentum temperantiae, & argumentum
moderationis, & diuinae virtutis perpetuum,
& euidentis miraculum. Canam antea scie-
bant

bant mortales vocabantque senectutem; monstrum igitur erat tunc cana iuventus. Quo genere monstri merito castigatae sunt puellae, quae quia nimis licentiosè assueuerant iuuenari, canitiae asperse sunt, ut maturiores viderentur. Obstupuit ciuitas, quae illas vidit intra horam canuisse. Et quia illae de adolescentia ac ornamento capillorum superbæ vetulis repente similes factæ in publicum prodire non sunt ausæ, ob hanc ipsam monstrositatem, ex impudentibus saltem erubescere didicerunt. Quæ enim annis vegetæ erant, canitiae effatæ videbantur. Siquidem albor pilorum, carnis ex qua nascuntur, corruptionem & vitium indicat. *Nam lepra, ait S. Cyrillus, fit ex eo, quod caro emoriatur; exciuiatur enim vlcus illico, absunta cute, & in profundum semper; quo fit ut pilus qui in illis partibus exoritur languescens exalbescat ac velut stirps vnà cum subiecta terra corrumpatur.* Capillos tegit pileus, qui & ipse est memorandus. Siquidem, in Annis nostræ Societatis legimus, Moguntia, hæreticam fuisse feminam, quæ exosa & execrata Iesuitas odium execrationemque prodigio luit. Prolem enim peperit Iesuitico pileo

S. Cyrilli
lib. 15. de
Adorati

pileo

Vide Vitā
S. Adal-
berti,

Hesiod.
in Theo-
gonia.
Æschylus
in Pro-
metheo.

pileo tectam. Eam nimirum coronam so-
boli meruerat mater, quæ ne Iesuitarum
obliuisci posset, in fætu suo, pro pilo, pi-
leum intuebatur. Sed hæc de pileo & pilo
fatis. Neq; enim hîc memorabo de mon-
strositate eorum, qui S. Adalbertum occi-
dêre, & semialbo capillo ac barba, velut
creta notati, alijsq; malis affecti, scelus
suum vultui inscriptum circumtulerunt.
Similia enim occurrunt plurima, & vera,
sicut illa sunt fabulosa, quæ dicuntur de
Gorgonibus, ideò quòd canæ natæ essent,
Græarum nomine vocatis. Neque enim
hæc maiorem fidem merentur, quàm quòd
vnum dentem, vnumq; oculum commu-
nem habuerint, quo, vbi domo exirent,
vterentur.

§. V.

*Frons filij in parentem ingrati à bufone de-
formata.*

Them.
Cantipr.
l. 2. Apū,
c. 7. §. 4.
Simile
exemplū
refert Cæ-
sarius lib.
6. c. 22.

A capillis ad frontem descendat sermo.
Est terribile, quod narrabo, sed magnis,
multis, fide dignis testibus firmatum. Erat
in Normannia vir quispiam sanguine haud
clarus, diuitijs tamen maximis cumulatus.
Huic vnicus filius in delitijs fuit. Quam-
obrem etiam inter delicias eum educauit.

Eum

Eum filium filiae suae in maritum poposcit nobilis prosapia miles, conditione posita, si ipse bonis suis cedere, filioque omnium rerum suarum possessionem tradere vellet; filium vicissim, quaecunque vel patri necessaria, vel matri forent, abunde suppeditaturum. Aspera parentibus illa conditio videbatur, & periculosa. Sed qui vna cum milite venerant, alias ei super alias rationes ingesserunt; jam filiae formam, jam gentis nobilitatem, jam prudentiam, peritiamque aeternae commendant; & ne quid filio diffideret, etiam atque etiam persuadentes. Quid spes honoris & posteritatis non efficit? Consensit in nuptias Polyplusius. Abdicavit se dominio uterque parens; filius & sponsam adeptus est, & patriam in omnia bona potestatem. Beneficia, ut quaedam vina, non nisi recentia dulcedinem exserunt, antiqua acescunt. Quare & noui isti nupti, primo à nuptiis anno, memores vnde sibi opes affluerint, parentibus honores magnos exhibuerunt, omniaque ad vitam atque sustentationem necessaria, bono vultu, benignis verbis, insigni libertate, laeta promptitudine praebuerunt; adeo, ut gauderent progenitores,

sc.

se cura atque labore liberatos iam omnia, quàm priùs, in maiore otio & quiete habere; & verè frui ijs, quæ antea plus molestiæ, quàm solatij fecissent. Talis erat primus abdicatæ potestatis annus. Secundus iam contractiore manu ibat, &, quasi senescente beneficij memoria, omnia parciùs administrabantur. Tertius deinde annus, deposita verecundia, ostendebat fortunas paternas non ad filium, sed ad herum Euclionem fuisse translatas. Nihil ille exquisiti, nihil melioris notæ, vel cibi, vel potus, vel vestimenti parentibus suppetebat. Iam hoc querebatur sibi, iam illud deesse. Nullum præstans vinum emi, nihil pro culina electum haberi posse dicebat. Aliquando & pecuniæ inopiam caussabatur; aliquando prætendebat hanc, aliquando illam necessitatem incidisse. Ita semper aliquid erat, ob quod progenitoribus petita negaret. Tandem ad extremam eum vxor & auarities perduxit impudentiam. Neq; enim iam excusabat suas sordes, sed insuper etiam accusabat parentum insatiabilitatem, vt quibus nihil sufficeret, nihil satis dari posset. Illorum prodigalitate redigi se ad incitas; importunitate ad impati-

entiam

entiam cogi. Denique ut utrinque pax maior esset, & utriusque partis quieti consuleretur, ex uxoris consilio, exiguam quandam à regione domus suæ casam parentibus conduxit, ita fore ratus, ut coniugibus iunioribus, seniorum querelæ ac morositas minùs esset molesta; atque tantò securiùs negari possent, quæ oculis essent subducta. Eliminantur itaque à domo sua decrepiti parentes, & à filio separantur, cogunturq; ex ædibus bene instructis in vilissimum mapale, & tecta ventis pluuiisq; peruia emigrare. Ibi ergo in laribus malè materiatis, præter cæli, etiam filij iniurias quotidie deplorabant. Nihil recens coctum, nihil integrum; ea solùm quæ mensæ superfuerant, & plerumque tunc demum, cum jam esui ampliùs idonea non essent, à filio mittebantur. Et interea apud nulum canes meliùs, quàm mariti parentes prandebant. Quæ causa fuit, ut miseri parentes, nunquam sine lachrymis accumberent, & plerumque *potum suum* Plal. 101. *cum fletu miscerent.* 10. Accedebat ad hanc calamitatem, quòd seu querendi, seu petendi causa, vix interdum domum filij intrare auderent, ita vultuosè aspiciebantur, ita

COM-

compendiosè salutabantur ; ita asperè, quid vellent, interrogabantur. Itaque per vernam plerumq; internuncium id, quod cuperent, non mandabant, sed mendicabant. Non potuit diuina Nemesis tam crudelem diutiùs intueri impietatem. Fortè aliquando, in filij ædibus, anser veru transfixus affabatur, & , pinguedine in prunas defluente, ventus nidorem & fumum per omnem viciniam difflabat. Non potuit ergo latere tam sapidæ dapis odor, famelicos parentes è regione habitantes, & vix sex passibus distantes. Ac, ne erraret, mater curiosioribus oculis alitè ipsum obseruauit ad ignes stridentem. Itaque eiusmodi verbis seniculum maritū compellauit. Vide, mi coniux, vt lautè cœnat filius noster, nobis propemodum fame enectis ! Strepit anser inter prunas, inuitat odor ; nonne naribus hariolaris ? numquid dentes pruriunt ? Me feminam magis decet paucis esse contentam. Tu autem abi, obsecro, & te ipsum inuita, vt semel saltem araneantem stomachum, & dudum impatienter latrantem ventrem, tranquilles. Non fuit difficile esurienti persuadere, vt vellet edere. Arrepto igitur

scipione,

scipione, prætrepidum spe filicernium seniliter cucurrit, ne post oua veniret ad mala. Vidit eum de fenestra filius venientem, celerique properatione ab igne remotum anserem occuluit; moxque, velut nihil fecisset, patri obuius quæsiuit, quid negotij id temporis, apud se haberet? Ipsa hæc filij interrogatio patri pro responso fuit. Qui illico etiam animaduertit, anserem, sine plumis licet, aliò auolasse. Altè illi hoc vulnus in pectus descenderat, sed preffit dolorem, reque omni dissimulata, & ventre malè contento domum reuersus est. Quid ibi anus mater, quid suam ipse sortem, inter fletus & gemitus accusans, sint collocuti, quid cælo & superis questi, vos cogitate. Deus certè non potuit ferre tantam rei indignitatem. Digresso patre, filius mandauit ancillæ, vt anserem in culinam reportaret, & perassaret. Volat puella, auem ex penu relatura. Eò vbi peruenit, foedum visu reperit spectaculum. Iacebat in grandi patella anser supinus. At pectori eius, tanquam vultur Tityo, pinguis infidebat bufo. Caput illi tumidum; oculi prominentes & ignei; os rotundum, & perflabili patore hians; ven-

R

ter

ter obesus; color luridus; pedes semicruris
dam auem tenacissimè apprehendentes.
Tali conuiuia conspecto territa ancillula,
metuendū in modū vociferata est. Accur-
rit herus, & baculo vnde vnde arrepto, im-
puratam bestiam excutere institit. Illa, ve-
lut vim vi vindicatura, ab ansere in per-
cutientis faciem insiliit, frontique eius ita
pertinaciter inhæsit, vt nulla vel vi, vel ar-
te auelli posset. Ita filij erga parentes suos
barbaram inhumanitatem puniuit Deus;
fuitq; ea pœna tantò grauior, quantò diu-
turnior. Quippe multis annis durauit.
Auxit miraculi stuporem quòd, quoties-
cunque monstri illius pars aliqua tange-
batur, ita miser ille cruciabatur, ac si col-
lius illius feriretur. *Conterritus igitur, inquit
author, mirabiliter & contritus adiit dioecesa-
num Episcopum, & cum omni dolore confessus,
pro pœnitentia recepit ab illo, vt per omnes fi-
nes Normannie, & Gallie ciuitates, reuelata
facie circuiret, & ubiq; narraret populis euen-
tum rei, vt per hoc exemplum sumerent filij
honorare parentes, & discerent, quàm pericu-
losum sit & nociuum, vicem non rependere la-
boribus, quos ipsi parentes filijs impenderunt.
Hunc ergo hominem, cum bufonis monstro
circum-*

circumeuntem, ut diximus, Frater Ioannes de magno Ponte ordinis Prædicatorum, sicut per ipsum nobis relatum est, vidit in iuuentute Parisijs palam referentem omnibus, & monstrantem, quod pro inhonoratione parentum passus fuerat, multis annis, & adhuc secundum Dei voluntatem pateretur. Hunc postea, sed non per dictum fratrem Ioannem, audiimus Sanctorum quorundam precibus liberatum, & disparuisse subito fœdum monstrum. Magnum utique bufo iste in fronte monstrum fuit. Sed longè maius, frontem ipsam sine fronte fuisse, neque erubuisse, negare rem tantillam patri, à quo omnia acceperat. Discite hinc, ô filij, quàm non solùm monstrosa, sed etiam monstris digna res sit, parentes non venerari. Quid dico non venerari? contemnere. Et tamen, prò dolor, res est quotidiana! Est igitur in hoc monstrum maximè monstruosum, quòd non sit rarum.

§. VI.

Oculorum & aurium peccata in iisdem membris punita.

Sub fronte sunt oculi, quorum officium est, ut sint velut duæ corporis lucernæ, iuxta illud: *Lucerna corporis tui est oculus tuus.* Matth. 6,

R 2

A cuius 22,

A cuius incolumitate adeò magnū est corpori momentum, vt idem diuinus Magister dixerit: *Si oculus tuus fuerit simplex: totum corpus tuum lucidum erit. Si autem oculus tuus fuerit nequam, totum corpus tuum erit tenebrosum.* Quemadmodum igitur monstrum est, si lumen, quod in aliquo est, tenebrae sint, ita vtique monstrum est, oculum non videre posse, sicut non posse lucē lucere. In hac ergo quoque capitis parte puniri homines, vel illa curiositas docet, quæ puellæ, rem alioqui piam, vt apparet, scrutanti, lumen extinxit. Genoueva, teste Bonfinio, virgo Parisiensis ab Epiphania Domini, ad cœnam vsque Domini, sese solebat, spontaneo carcere, à consortio hominum separare, atq; in cellam secretiorum includere, vt diuinis precibus ac meditationi sacræ, remotis arbitris, impensius vacaret. Erat puella alia, quæ, noscendi studio, quidnam illa sola faceret, tacite ad ostium adrepfit, & per rimas negotia occupationesque inclusæ obseruauit. Magni illi ea curiositas stetit. Nam è vestigio luminis vsuram amisit, vt nihil prorsus videret, quæ videre volebat, quod vel diffidentia illi suasit, vel suspicio simulationis.

Bonfin.
decad. 1.
lib. 1.

ad dicitur

ad dicitur

At

At quæ sanctorum clementia est, quadra-
 gesimali ieiunio exacto, eiusdem operâ lu-
 men recepit, cuius indagine id peccans
 amiserat. Præstat nimirum etiam oculis
 carere, quàm abuti; quos amittere me-
 ruerant & illi, qui cum Christum Christi-
 que egregia facta admirari debuissent, lividis
 & inimicis oculis *observabant eum*. Benefi-
 cium est, armis carere quibus pèreas. Itaq;
 quid mirum est, si puella hæc amisit oculo-
 los, ne curiosè videret? Fuit quæ sibi ipsa
 oculos erueret, ne curiosè videretur. Et
 quamvis neque Tobias, neq; Samson vi-
 sum amisit, Deo crimen aliquod in illis
 puniente, (siquidè Tobiam cæcitate pro-
 bavit, Samsonem Dei hostes exoculaue-
 runt) tamen ad Elymam magum, qui *qua-*
rebat auertere Proconsulem à fide, Paulus di-
 xit: *Ecce manus Domini super te, & eris ca-*
cus, non videns solem usq; ad tempus. Et ceci-
dit in eum caligo, & tenebra, & circumiens
querebat, qui ei manum daret. Enimuerò à
 Deo & Sodomitæ percussi sunt cæcitate.
 Quid mirum? cum apud homines quoque
 legatur pœnaria cæcitas viguisse. De Arsa-
 ce rege Armeniæ capto ex insidijs à Sapo-
 re Persidis rege Ammianus Marcellinus
 scribit,

Luc. 14. 16.

Tob. 2. 11.

Iud. 16.

21.

Act. 13. 8.

Gen. 19.

11. Vide

Petr. Fa-

bri Seme-

striû l. 3.

cap 19.

Ammian. Marcell.

R 3

scribit,

lib. 27. 4.
Reg. 24.

scribit, eum, effossis oculis, catenis argenteis vinctum, ad castellum Agabana nomine exterminatum, ferroq; pœnali discruciatum cecidisse. Et multis ante sæculis, Sedecias Iudæ rex, à Chaldæorum rege, aduersus quem rebellauerat, posteaquam filiorum suorum crudelem ante oculos, trucidationem intueri adactus fuit, indeq; catenis vinctus Babylonem adductus est, pœnam sensit excacationis. Quæ pœna & ob libidinis perpetrationem, ob armentum, bouis abigendi causa, dispalatum, atq; ob frumentum ex horreis abductum, fuit olim irrogata. Sed de cæcis, & cæcatis infinitus esset differendi campus. Illud sufficit adnotasse, & miseram rem esse cæcitatem, & monstrosè deformem. Miseram esse testatus est ille, qui dixit: *Quale gaudium mihi erit, qui in tenebris sedeo, & lumen celi non video?* Et agnouerunt hanc miseriam, quotquot ad Christum cæci alta voce clamauerunt, eaq; liberari voluerunt. Deformitas autem vel inde potest estimari, quòd etiam luscòs vulgus rideat, aut caligine obscuratos; quæ caligo, teste Galeno, est oculorum quoddam vitium, nempe ducta similitudine ab aëris perturbatione.

Galen. in
l. 2. Hip-

ne, & crassamento spissiore quàm nebula, tenuiore quàm nubes, oculi cicatricula à superficiali exsuperantia contracta, & totum ferè oculi nigrum comprehendens, colorisq; cærulei. Quamobrem Arator ita rem describit:

pocrat.
Prorhet.
com. 2.
num. 11.

tunc nubila vultum

*Ceruleis fixere notis, & pectoris atris
Venit in ora color.*

Quid ni & in aures? aures atro sanguine bullientes. Quid aliud Malchus meruit, quàm mutilari? iam enim antea integer non erat, qui venerat ad capiendum Christum innocentem. Quis scit quæ causa fuerit, ob quam, circa annum 1240. tanta à Tartaris Polonorum strages ederetur, ut auriculis præcis Tartari nouem ingentes faccos expleuerint? Multa audiendo peccata perpetrantur. Denique

Luc. 22.

Crom.
lib. 8.

Auriculas asini quis non habet?

§. VII.

Facies adultera monstrosa.

Non oculos duntaxat, & aures inonesto vulnere, totum vultum scelera faciunt monstrosam. Nouisse militem se aliquando scribit Ioannes Nider, cuius vxor pulchrior, quàm castior, cum Helena

Ioan. Nider lib. 2.
Formicarij. c. 10.

R 4

quàm

quàm Lucretia esse maluisset, quantùm mente, tantùm facie est mutata. Quoniam igitur adulterij fæditas ex horrido illi vultu eluxit, nec antè desijt videri monstrū, quàm desijt peccare velle. Itaque postquàm pijs mariti monitionibus ad pœnitentiam & criminis confessionē apud sacerdotem factam est adducta, lachrymis vnà & pectoris maculas, & oris dedecus abluit. Si ad hunc modū eadem in omnibus & mentis & frontis esset species, ô quàm multos & multas occurrere nobis monstrosos cerneremus! Sed abscondit Deus sæpius deformitatem animi, olim coram toto mundo detegendam.

§. VIII.

Adulteri & laruatorum monstrosa facies.

Thom.
Cantiop.
lib. 2. de
vniuerso.
cap. 30. p.
40.

Consimile exemplum non jam in vxore miles, sed in milite vxor experta, ab alio authore memoratur. Hic enim cùm, in tempesta nocte, de coniugis latere, ad adulterium alibi perpetrandum surrexisset, peractoque flagitio, luna clara, redijisset, faciem venientis vxor per fenestram intuita, horrificè cæpit exclamare. Ad eum clamorem, vt fit, vndique & ancillæ è cubiculis, & famuli de stabulis concurrerunt.

Nec

Nec minùs isti, quàm domina, perterriti
cœperunt vociferari, arbitantes, se viui
cacodæmonis vultum conspexisse. Tot te-
stibus oculis credidit & ipse miles, qui ag-
noscens se diuino iudicio ignominiam in-
duisse, vix expectato die, ad animæ medi-
cum, in templum properauit. Expelle-
bantur tunc ad pascua pecudes, & ecce
ipsi boues, ipsæ sues, ac mutæ animantes
Auernalem in illius vultu laruam horren-
tes, quâ datum est, diffugerunt. Quin &
pastores obuij Stygium quendam in illo
venire Spiritû existimantes fuga sibi con-
suluerunt. Denique ipse Parœcus pro fo-
ribus templi preces matutinas Deo persol-
uens, aspecto tam formidabili monstro,
crucis se signo munjens exiliijt, & in inte-
riora templi, adducto clausoq; ostio, se
properè recepit. Pulsauit tamen miles ja-
nuam, & eiulabili voce sacerdotem roga-
uit sibi fores vt referaret, de peccatis con-
fessuro, Deoq; per pœnitentiam satisfactu-
ro; neque enim se esse illum, qui videre-
tur; faciem in laruam, hominisq; in dæ-
monis vultum, ob scelus suum, vitæq; im-
puritatē duntaxat, esse commutatum: vel-
le se quæ in animo essent turpia eijcere,

R 5

paratum

paratum omnia quæ imperarentur exequi, cetera diuinæ committere voluntati, à qua misericordiam expectaret. Mira vis est pœnitentiæ, magna potestas lachrymarum. Vix peccata sua detexit, vix se adulterij accusauit, cum illico deterfa est omnis illa larualis turpitude, redijtque vultus hominè professus. Quis Deum accuset homines deformantem? Ipsi se mortales flagitijs fecerunt; & qui cum D. Stephano ita nitere possent, vt *intuentes eum omnes viderent faciem eius tanquam faciem Angeli*, is vel conscientie lurore, vel ebrietatis incensus æstu, vel libidinis deformatus scabie diabolo similis videtur. Imò nonnulli quasi non contenti ea forma, quam à Deo acceperunt, vt Bacchanalia viuere, & licentiùs lasciuire queant, faciem teterrimis vestiunt personis; quia laruæ esse malunt, aut quoduis ex Daunia & Getulia monstrum, quàm homines. Quid isti merentur, qui, tanquam eos puderet, claram pulchramque illam Dei imaginem omnibus modis velare & operire conantur, tantaque obscenitate faciunt, vt si eis, iusto Numinis iudicio, eiusmodi vultus obtigisset, ipsi se absconderent, & oculos humanos vitarent;

Act. 6. 15.

rent. Nunc nigrae, rugosae, pilosae, verrucosae, cornutae cacodæmonum facies, quas à natura accepisse miserrimum fuisset, sponte quærentur, emuntur, induuntur, & obuia festiuitate sub Orcino schemate triumphatur, ac deformis supplicij calamitas pro lætitiæ materia habetur. Quid ergo accusant homines, quæ affectant? cur cum impatientia habent, quod quærent, si non habent?

§. IX.

Diabolica facies imprecatione impetrata.

Immo quod optant? nam siue precantur, siue imprecantur, optare utiq; videntur, quæ imprecantur æquè, ac quæ precantur. Ita & Seneca pronunciauit, cuius hæc sunt: *Iam non miror, si omnia nos à pri-*

ma pueritia mala sequantur. Inter execratio-

nes parentum crenimus. Exaudiunt dij quo-

que nostram pro nobis vocem gratuitam. Quid

querimur, si exaudimur? Et tamen mul-

tos Deus punit, quia exaudit. In Geldria,

circa annum Christi M. DL. XXV. mira-

bile exemplum accidit. Quidam, inquit

Wierus, non obscuri nominis Regi Hispania-

rum, apud Geldros militans, quum è familia

nobili honestam duxisset coniugem, quam &

durius

Senec.
ep. 11.

Wier. l. 4.
cap. 18. de
præstig.
dæm.

252 Cap. VII. *Monstra esse à Deo puniente,*
durius tractabat, intelligeretq; tandem ipsam
uterum ferre, indignanter veluti sinistre pre-
catus, ait illi: Tu infernalem gestas demonem,
quem gladio confodiam. Non longè post filio-
lum genuit, dimidia corporis inferioris parte
benè formata: verùm superior pars lituris ru-
bris & nigris fœda apparuit, oculis in fronte
locatis, ore rotundo, nigro, tetro, ut Satyrus;
auribus longis, veluti canis venatorius: in
vertice duo cornua nonnihil intorta, quæ ma-
nibus contrectata reddebantur sanguinea. Ha-
bes hîc, non vnam tantùm, sed ferè om-
nes capitis partes monstrosas. Quid hor-
res? quid naturam detestaris? quid Deum
in ius vocas? talem huic marito vxor par-
tum edidit, qualem optauit. Ita nimirum
nunquã naturæ Gubernator ingratis ho-
minibus satisfacit, siue det, quod petunt,
siue neget. Cur imprecantur, quod auer-
santur? Ac sanè cùm omnes imprecatio-
nes sint malæ, Plato tamen nihil censet fi-
lijs esse periculosius, imprecatione paren-
tum; quemadmodum etiam nihil illis sa-
lubrius est, quàm si parentum suorum be-
nedictione mereantur, vt olim in Isaaco,
Iacobo, Tobia alijsq; fuit videre. Certè,
vt non potest arbor bona malos fructus facere,
fic

sic neque homo bonus ferere maledictionem in immerentes.

§. X.

Voce monstrosa puniti.

Nec alios duntaxat feriunt Diræ & maledictiones, sed sæpe etiam redeunt in caput ipsius execrantis; neque manent in externo monstifico aspectu, sed vocem quoque monstificam efficiunt. *Sane memorabile est*, inquit horarum succifiuarum author, *quod non ita pridem in vicinia contigit, cum quidam multis imprecationibus & execrationibus subditos suos miserè afflixisset, & coëgisset, ut arcem suam durissimis laboribus edificarent, eosq; inter laborandum, & alias, nullo alio nomine, quàm CANES suos appellaret. Nondum enim edificio absoluto ingruissimum morbum incidit; cumq; nondum ab imprecando, & subditos CANES suos appellando desisteret, Deum ita offendit, ut prorsus elinguis fieret, & dum hac scriberem, nulla articulata humana vox, sed solummodo latratu caninus ab eo exaudiretur. Nimirum quædam talionis forma est, ut quod alterum cogis pati, ipse patiaris. Quia per qua peccat quis, per hæc & torquetur. Quod iustitiæ diuinæ est; clementiæ est, quando nõ fit;*

Phil. Camerar.
Cent. 1.
cap. 86.

Sap. 11. 17.

fit; providentię, vt non semper fiat. Si enim semper fieret, quales non homines haberemus? quales voces audiremus? quales vultus aspiceremus? Quotidie superi dicere deberent; *Venite, descendamus, & confundamus ibi linguam eorum.* Itaque sicut olim Poëtica illa Solis filia, inaccessos lucos & voce, & facie monstrosis hominibus habuit plenos; ita passim cerneremus totum mundum eiusmodi prodigijs repletum.

Gen. II. 7.

Virgil. 7.
Æn.

*Hinc exaudiri gemitus, iraq; leonum
Vincta recusantum, & sera sub nocte
rudentum;*

*Setigeriq; sues, atq; in præsepibus urfi
Senuire: ac forma magnorum ululare
luporum.*

*Quos hominum ex facie Dea saeva potentibus
herbis*

Induerat Circe in vultus ac terga ferarum.

Quanti enim vel jam latrant? quanti rudunt, aut rugiunt? quanti crocitant, aut pippiunt homines? Denique nullum est animal, cuius vellinguam, vel formam innumera mortalium vitia non mererentur.

Luc. 1. 18.

Cur enim turpiloqui, maledici, linguaces
pro-

proditores non mererentur vocem amittere, si sanctissimus alioqui sacerdos Zacharias mutus in pœnam factus est, quòd non statim credidisset, se tam diuturna sterilitate esse liberatum?

§. XI.

Capita vitulina in humanum versa.

Quamquam non tantùm tunc monstrũ est, quando humana facies in bestię figuram mutatur. Magnum quoque monstrum & terribile est, quando bestię caput in caput hominis vertitur. Winshemij efferatę mentis sicarius, homicidia haud pauca iam pridẽ perpetraverat, pręgnantesq; adeò ipsas exciderat; sed ubi scelerum suorum mensuram implevit, rotęq; & rogo maturus fuit, eiusmodi prodigio est manifestatus. Hebdomade sacra, quę Pascha antecedit, macellum adiit, & in tres dies festos tria capita vitulina emit, eaq; in saccum reticulatum coniecta domum reportavit. Dum iret per plateas, omnium oculos traxit existimantiũ eum ferre capita tria humana; utq; spectaculũ crudelius videretur, recens à capiribus sanguis dimanabat. Mota est suspicio, crevit rumor, fama ijt per totam ciuitatem, tandem

Manlius
V. Prę-
cept.

tandemque res etiam delata est ad Magistratum. Mittitur licitor, citatur reus, interrogatur de capitibus. Respondet, ea non hominum fuisse, sed vitulorum. Ait, hanc se rem planam facere posse teste lanione, à quo præstinârit. Adducitur lanio, affirmat. Tantò igitur maior inde orta dubitatio. Nempe, tot oculos falli non potuisse; prodigia gratis non accidere; sanguinis vestigia aliquid elamare, dicebant omnes. Conijcitur in carcerem, datur in quæstionem, apprehenditur reus, iam sine tergiversatione confessus complures à se patratas cædes, ac tum demum, capita è sacco exempta in vitulinam reuersa sunt formam, vbi homicidia poenæ meritæ patuerunt. Consimilem historiam audiui Hispano cuidam accidisse, qui, cum remotis arbitris, in recondito saltu, quempiam viatorem crumena atq; vita spoliasset, eumq; terra obruisset, existimans cum cadauere facinus quoque suum esse sepultum, incognitam, de cælo vocem hanc audiuit: **IN MAIORICA VINDICTA.** Territus hac voce, ne fortè in eam aliquando insulam mitteretur, militiæ nomen dedit. Naue conscensa in Italiam nauigaturus, tempestate
coorta

co orta reiectus est in Maioricam. Ibi, dum sibi maximè vult cauere, vitata omnium familiaritate, exscendit ad emendum ibidem in proximo loco caput vitulinum; quo itidem in cruentum humanum caput conuerso proditus, illico & vocis, & vindictæ diuinæ memor pœnas dedit. Est hæc historia præcedenti similis. Sed nihil est incredibile, idem sæpius accidisse. Cur non iterentur supplicia, si scelera toties repetuntur?

§. XII.

*Caput piscis in caput Symmachi mutatum,
in terrorem Theodorici regis.*

Hac de causa etiam in vetustioribus consimilia leguntur. Tale enim etiam monstrum fuit, quod Platina testatur, Romæ contigisse. Summa Romæ duorum insignium virorum Symmachi & Boëtij (qui gener Symmachi fuit) erat ac præcipua auctoritas. Quamobrem euocauit eos Theodoricus rex Gothorum, iussitq; Ticinum venire. Ibi eos diu captiuos tenuit, quod impijs eius decretis aduersarentur. Neq; contentus fuit vinculis eos stringi, verum bona quoque illorum publicauit, tandemque etiam iniquissimè ambos iussit interfici.

§

fici.

fei. Habent viri probi supra se tyrannos; sed & supra tyrannos alius est, qui in eos animaduertat. Itaque, paulo post iniustissimam hanc cædem secuta est talis pœna barbaram crudelitatem. Symmacho & Boëtio sepultis, epulæ de more parabantur, vt Theodoricus cœnam pariter & scenam feralem adiret. Inter cetera enim regia fercula, grande piscis caput mensæ imponebatur, quod cùm ceteris ob magnitudinem suam admirationi esset, regi fuit formidini. Non enim ille piscis cocti, sed Symmachi visus est cernere resectum, cruentumq; caput, horribili rictu & flammis oculis ipsi minitantis. Obstupuit eo conspecto, & subito metu confternatus, totoque corpore contremiscens iussit se in lectum deportari; ibi accersito medico Elpidio & familiarissimis quibusque amicorum, terribilem illam Symmachi speciem à se conspectam lamentabiliter denarrauit, atque ita in scelere & sceleris pœna deplorata extinctus est. Hanc formidabilem, in ipsa mensa, metamorphosin quis non iudicet esse monstrosam? Quis autè eius monstri causa fuit, nisi ipse, quem petiuit.

petiuit, Theodoricus? Sed diuinitus eo in-
scio atque inuito hæc accidit mutatio.

§. XIII.

*Caput S. Ioannis Baptista in ferale conuiuium
illatum, capite saltatricis vindicatur.*

Longè ego propemodum dixissem con-
uiuium illud monstrosius extitisse, in quod
allatum est caput Ioannis Baptista in disco, Matth.
& datum est puella, & attulit matri suæ, sal- 14. 11.
taticula adulteræ. Non voco caput inno-
centissimi martyris monstrum, sed conui-
uium tamen fuit monstrosissimum. Quis
inter fercula cædes, inter pocula vulnera,
funera inter conuiuia tractauit? *pugnare*
scyphis Thracum est; & occidere in mensis
Lapitharum. Herodes illo die, quo uiue-
re & solem videre cœpit, fert sententiam
mortis. Salax puella saltat, & pro mer-
cede exigit Prophetæ caput. Mulier adul-
tera sitit, & vult bibere humanum sangui-
nem. Quis hoc vnquam audiuit? quis le-
git? in regiam mensam, inter natalicias
dapes, ferale apportatur ferculum, & in
disco apponitur conuiuis caput Ioannis
Baptista? Nonne hæc monstrosa sunt? &
omnibus monstris detestabiliora? Ita ca-
pitibus ludunt & illudunt homines, &

Deus capita non feriat, si capita peccent?

Nicepor. Immo ferit. *Furibunda enim* (verba sunt
 l. 1. Eccl. Nicephori) & adultera incestaq₃, adeò illa,
 hist. c. 20. *que quidem Herodis habebatur, reuera an-*
tem Philippi erat coniux, vita longius acta,
cùm priùs filiam & saltatricem acerbo fato
sublatam vidisset, deinde ipsa quoque deceßit:
futuri sæculi iudicio & supplicio reseruata me-
ras ibi, quàm citissimè diuina iræ faces, into-
lerabilisq₃ indignationis Domini calicem hau-
stura. Filia autem eius (dignum enim est, quod
memoria commendetur) talis fuit obitus. Eun-
dum ei quopiam brumali tempore erat, & flu-
uius traiciendus: qui cùm glacie constrictus
coagmentatusq₃ esset, pedes eum transibat. Gla-
cie autem rupta, (idq₃ non sine Dei numine) de-
mergitur illa statim, capite tenuis; & inferio-
ribus corporis partibus lasciuens, molliusq₃ se
mouens saltat, non in terra, sed in undis: caput
verò frigore & glacie concretum, deinde &
conuulneratum, & a reliquo corpore, non fer-
ro, sed glaciei crustis resectum in glacie ipsa
saltationem lethalem exhibet: spectaculoq₃ co-
omnibus præbito, scelestum hoc caput in memo-
riam ea, qua fecerat, spectantibus reuocat.
 Quis enim tunc matri eius sensus, cùm ei
 jam alterum caput afferretur atque in ma-

nus

nus traderetur? idque non inuisum, vt fuerat Ioannis Baptistæ, sed longè charissimum? Nonne & ipsa facinoris sui recordata agnouit diuinæ vindictæ æquitatem, viditque, *qua mensura mensa fuerat, eadem sibi remetiri?* Sed nihil vident impietate excæcati, percutiuntur, & non corriguntur. At quamuis pereant, geminum tamen ex illorum exitio bonum existit: siquidem ostendit eorū interitus, esse Deum iustum & metuendum, neque tamen sine clementia & bonitate. Nam eiusmodi pereuntium supplicia, aliorum sunt exempla.

Matth. 7°
2.

§. XIV.

Irrisor retorto collo præposterè videns punitus.

Quale etiam fuit illud curuicercuicum pecus, Iani infelix imago, homo verè præposterus, de quo in vita S. Ludouici Francorum regis legimus, eum in mirabile monstrum esse demutatum. Inter ceteras D. Ludouici Galliarum regis virtutes emi-
nuit mirabilis quædam moderatio, & victoria mundanæ vanitatis. Non ille fulgere in auro, non in purpura atque ostro nitere amabat, sed vestitu communi ac simplici regiam tegebat dignitatem. Itaque
S 3 ornatus,

Sur. tom.
4. in vita
S. Ludouici.

ornatus, quem ille à vestitu non petebat, à miraculis illi accessit. Accidit aliquando, vt Comes Geldriæ Parisios nuncium cum litteris mitteret, illico rediturum. Ex eo reuerso sciscitatur Comes: *Num regem Franciæ Ludonicum vidisset?* Tum ille, vel vt per iocum domino placeret, vel vt per sannam regem contemneret, improba imitatione collum contorquens & in humerum reijciens, *Vidi, inquit, vidi illum miserum papillardum regem grisea veste indutum ad scapulas caputium gerentem.* Dixit, & quod dixit, miserando modo expressit. Finierat enim vix ea verba, cùm ecce, facies eius in collo rotata ac retrorsum acta, ita retorta permansit, vt in contrarium intueretur, & iam, quod animâ verè erat, etiam corpore homo peruersus esse videretur. Cui hæc, tam monstrosè non videntis quò ambularet, deformitas est ascribenda? merenti, an punienti? Videre nequeo, quomodo in Deum culpa possit

Eccles. 7. 30. transferri. *Solummodo hoc inueni, quòd fecerit Deus hominem rectum, & ipse se ab eo*

Gen. 19. 26. auertens respexerit retro, cum vxore Lot; iniuriosus, non curiosus, contra illud ca-

Luc. 9. 62. lestis Magistri; *Nemo mittens manũ suam*

ad

ad aratrum, & respiciens retro, aptus est re-
gno Dei. Itaque iure irrisor iste diuinæ iu-
stitiæ est immolatus, sicut olim aues, re-
vorto ad collum capite. Leuit. 1,
15.

§ XV.

Ex illegitimo matrimonio regis proles anserino
collo nata.

Defensa est in hoc monstro regis Gallia-
rum virtus & sanctitas; punita alterius im-
pietas in eo quod sequitur, non tantum
capitis, sed etiam colli monstrosi, prodi-
gio, cuius in historia Aquitanicæ frag-
mentis ex Pithæi collectione editis fit men-
tio. Sed fatius est dare verba Petri Damia-
ni Archiepiscopi Rauennatis & Cardina-
lis, qui ita scribit: *Deus omnipotens terribile
exhibet etiam in hac vita iudicium, nec tamen
miseri homines desinunt iterare peccandum.*
Nam Robertus Gallorum rex, auus istius
Philippi, qui in paterni iuris sceptrum suc-
cessit, propinquam sibi copulauit uxorem, ex
qua suscepit filium, anserinum per omnia col-
lum & caput habentem. Quos etiam virum
& uxorem omnes ferè Galliarum Episcopi
communi simul excommunicauère sententia.
Cuius sacerdotalis edicti tantus omnem ubique
populū terror inuasit, ut ab eius societate uni-

Petr. Da-
mian. ep.
ad Desi-
derium
Abbat.
Cassin.
Baron. t 3
An. 998.

uersi recederent; nec, præter duos seruos ad
necessarij victus obsequium, illi remanerent.

Qui tamen & ipsi omnia vasa in quibus rex
edebat, & bibebat, percepto cibo, abominabilia
indicantes, pabula ignis exhibebant. His an-
tem Rex coarctatus angustijs, ad sanum consi-
liū rediens, diuortium fecit, inijtq; legale con-
nubium.

Gen. 41.

42.

Pharao, cognita Iosephi sapien-
tia, vestiuit eum stola byssina, & collo torquē
auream circumposuit. Sic honoratur, qui
sic meretur; alij qui vt anseres viuunt, vt

anser merito etiam incedunt; aut in pro-
le sua imaginem suam aspiciunt, quemad-

Iob. 15.

26.

modum rex iste, qui cucurrit aduersus Deum
erecto collo, & pingui cernice armatus est.

Quanquam castigatus resipuit, demissaque
cernice collum iugo subiecit. Multi casti-
gantur, & non emendantur, quibus expe-
diret, vt suspenderetur mola asinaria in collo
eorum, & demergerentur in profundum ma-
ris, ibi enim cum scandalis suis sepeliren-
tur.

Matth. 18.

6.

§. XVI.

Venationis amore diuinum cultum omittens,
canina prole plectitur.

Thom.

Cantipr.

Punitus etiam & emendatus monstro
fuit ille Nobilis Theuto, adeò captus a-
more

more venandi, vt etiam Dominicis festisq; diebus, sacrificio missæ temploq; adesse negligeret. Adeò canum etiam, quàm Angelorum commercia vanis istis sunt iucundiora. Erat huic vxor moribus ita contraria, vti squallores illuuiæ nitores splendoresq; auri contrarij sunt. Tota enim diuersis seruitijs fuit addicta. Quare vxoria potestate sæpe virum verbis castigabat, sæpe monebat, vt salutis suæ & Dei non obliuisceretur. Sed, vt fit, semper risu refutabatur, dicebatq; crudus venator, mulierum monitus, & ranarum strepitus eadem lance expendendos. Igitur quod femina non emendauit sua pietate, puniuit Deus naturæ errore. Si tamen error dici potest, tam clemens iustitia. Si quidem innocens vxor, per multos felices partus, tandem aduersa Lucina puerum peperit abortiuū, prodigiosi capitis, quod canis venatici speciem habebat; erat enim molossico rictu, & auribus, braccorum (vt vocant) more, flaccis ac dependulis. Erubuit partu mater; obstupuerunt, quæ aderant, nobiles matronæ; in tota domo trepidatum est. Consilium fuit, vt monstrum terra obrutum illico tegeretur, antè, quàm

maritus domum rediret. Quod factum est. At herus domum reuersus primum habuit, vt quæreret, quid, se foris venante, vxor domi cepisset, aut peperisset? Tacuerunt omnes, & silentio rem dissimulare voluerunt. Suspectum fuit hoc silentium homini; & vt erat militaris, gladio è vagina educto, iubet sibi recentem partum ostendi, vel se aliud reuuentibus ostensurum minatur. Metu exterrita vxor mandat, vt monstrosa proles refodiatur. Quod tam triste spectaculum vbi est in medium allatum, ita iam ipso diuini honoris zelo animatior mulier coniugem suum est affata. *Videsné etiam coram oculis tuis, ô marite, quàm manifesto prodigio omnipotens iudex, insanam in te venandi libidinem vindicârit? qui, vt leporem posses capere, aut ceruo insidiari, nullo honore dies sacros, nulla reuerentia res ipsas sacras, nec adeò ipsum sacrosanctum Christi corpus affecisti. I nunc, & post iterum, neglecto templisq; debito cultu, feras sectare; i, cum canibus tempus consume, quod Deo debetur; accipies fructum venationis, pro filiis, canes.* His verbis, ac præcipuè monstri tam deformis aspectu ita tactus est Nobilis, vt non solùm negligentiam suam lachry-

mis ac seriâ pænitentâ diluerit; verùm eti-
am imposterum præcipuis curis templa
frequentârit. Deplorent suum Acteonem
Poetæ à vertagis laceratum; hoc humano
cane nullus vnquam alius canis aut iu-
stiùs, aut salubriùs dominum momordit.

CAPVT VIII.

*Qui, & cur, reliquis corporis membris,
aut etiam toto corpore monstrosi pro-
dierint in lucem?*

S. I.

*Cur homines quidam nascantur & fiant,
gibbosi?*

 At punitur, qui capite luit, quod
peccauit: quia tamen etiam reli-
qua humani corporis membra,
sæpe sunt scelerum instrumenta, seruiunt
que iniquitati, idcirco monstrositas per
reliquum quoque sese corpus diffundit. Ut
enim taceam Antoninum Pium Imp. qui
forma conspicuus, & statura decorus, ac
longus fuit, tamen senectute incuruatus,
tiliaticijs tabulis circum pectus positis fa-
sciabatur, vt rectus incederet, & naturam
corrigeret fatiscentem; certè non sine di-
uina